

T I T. XII

Hoe men Sententien, Contumacien, ende vrywillige Overgiften ofte Pantfeyligheden ter Executie leyt op de Gereede ende Ongerede Goederen, ende hoe men daer tegens sal komen in Oppositie.

Ad Rubricam.

I N H O U D.

1. *Sententie moet aan den Eisch gelykformig zyn.*
2. *Effect der Clausule ofte Exc., die den eisch word bygevoegt.*
3. *Wanneer de Executie tegen een derde persoon kan gedaan worden.*
4. *Executie van Sententie, inhoudende Condemnatie tot 't praesteren van feyten.*

1. [*Sententien.* De manier van procederen afgehandeld zynde, volgt nu by ordre, op wat wyze de *Sententie*, welke is het einde en oogmerk, waarom de Procedure is gevoerd geweest, zyne executie gewind, en op wat wyze een *Triumphant*, aan het geene hem toeërkend is, met de minste kosten, geholpen word. De *Sententie* moet derhalven inhouden eene *Condemnatie* of *Absolutie* van den eisch des *Aanleggers*, en zoodanig zyn ingericht, dat *Parthyen* van elkanderen

geholpen, en niet d'eene Procedure uit de andere geboren, maar met zekerheid de Executie kan gedirigeerd worden. En of schoon een Richter gehouden is zig na de Conclusien, by Parthyen Litiganten genomen, te gedragen, zulks dat gezegt word, *quod sententia debeat esse conformis libello sive petitioni*; (dat een vonnis moet overeenkomstig de Conclusie of den eisch zyn;) zoo is hetzelfde nogtans niet strictelyk te verstaan, dat een Richter zoude gehouden wezen aan Parthyen haaren eisch of conclusie, zoo als die legt, gantschelyk te adjudiceren of te ontzeggen, zonder eenige limitatie of veranderinge; maar dat de Sententie moet gemaakt worden na de natuur van de Conclusie, en het geen *in judicio* geëischt is. Want uit kragt van de Clausule salutair, welke gemeenlyk agter de Conclusie gesteld word, *ofte tot zoodanen anderen einde, als uit de deductie van de zaak bevonden zal worden te behoren*; en welke in de Practyk gewoonlyk gecomprehendeerd of uitgedrukt word, met het woord *ofte etc.*, bekomt een Richter de vryheid om de genomen Conclusie, na de gelegenheid of de gerechtigheid van de zaak, te interpreteren. Wassenaar *Pract. jud. Cap. 21. n. 7.*: aangezien het oogmerk van diergelyke Clausulen mede brengt, dat Parthyen daar door al hun recht omtrent de quaestieuse zaak, in welken maniere het hun ook toekome, aan 't oordeel en de beslissing van den Richter onderwerpen: die dan ook gevolgelyk in het decideren niet zoo zeer op den letterlyken inhoud van den Eisch, als wel op het geen uit de stukken en bewyzen, die daar toe by de behandeling der zaak zyn voorgebragt, komt te blyken, behoord te letten. *Christin. ad L. L. Mechl. Tit. 1. Art. 27. n. 3.*]

[*Pandfeyligbeden.* In den eersten druk van den jaare 1686. staat *Pandfeytelykbeden*, het welk in deze
Uitgaav

Uitgaav te regt veranderd is, als betrekkelijk zynde tot het geene *Art. 10.* en volgende van dezen *Tiul*, over de executie van goederen, welke *Pandtfeyliglyck* verbonden zyn, gezegt word.]

3. [*Ter Executie legt.* Alle Sententien moeten ter executie gesteld worden tegens den Succumbant en niet tegens een derde, welke niet *in lite* bekend geweest is; gelyk by *Sententie van Schepenen van Nymegen d. d. 25. Aug. 1769.* verstaan is eene goede Executie tegens den Principaal, tot bekoming der Proceskosten gedaan te zyn, of schoon by sententie was gesteld, *met Condemnatie van den Bedienden in de kosten der Procedure*, en dus gefustineerd wierd, dat de Executie niet tegens den Succumbant in persoon kon gedirigeerd worden: Dog zulks vind zyne uitzondering in de Executie op ongereede Goederen, waar aan den Triumphant recht van Eigendom, Pandtveyligheid, ofte ook van Servituit, ofte Erfdiens is toeërkend; welke Executie ook tegens een derde Posfesseur, aan wien het goed, hangende het Proces, is overgedragen, kan worden gedaan zonder nieuw Proces: gelyk mede de Borgen voor het gewysde, uit kragt van sententie tegen den principaal gegeven, mogen geëxecuteerd worden. *Wassén. Pract. jud. Cap. 22. n. 4.*
4. Omtrent de Executie van Sententien, waar by iemand tot het praesteren van zeker *feyt*, als is het doen van rekening, of het maken of voltrekken van zeker werk, gecondemneerd is, zyn de Practyk en Usantien voor onderscheiden Rechtsbanken, zoo wel als de gevoelens der Rechtsgeleerden verschillende, dog komen dezelve egter daar in overeen, dat het den Eisscher, wanneer de Succumbant na behoорlyke aanmaning in gebreken blyft het fait te voldoen, vry staat om de schade in geld te laten taxeren, en daar voor executie te doen. Welke taxatie voor af moet bezorgt zyn,
eer

eer en alvorens met de executie tot de dadelyke distractie der goederen voortgevaren worde. Zie *Land-R. van Elburg Cap. 4. Art. 2. et . S. van Leeuwen over de Costumen van Rbynland pag. 346 Art. 31. n. 1.* en Willem de Groot *Inleid. tot de Practyk van Holland 2. deel Art. 1. Cap. 8. §. 25. en volg.*]

A R T. I.

Als tegens het Besaet binnen behoorlyke tydt geen Ontsaet gedaen is, heeft men gewonnen het recht van Peyndinge, edoch als by Sententie in *Rem judicatam* ergaen, of by d' Appellations Richteren geconfirmeert, verstaen is, dat een goedt Besaet ende een quaedt Ontsaet daer tegens is geschiedt, procedeert men verder by Koopbiedinge of Beschut gelyck hier vooren Tit. 4. geseyt is.

I N H O U D.

1. Sententien elders gewezen zyn alhier niet executabel.
 2. Uitzondering van Sententien ten Erfhuis-rechten, en in 't Neder-Ryks-Wald, ten Waldrechten, gewezen.
 3. Wanneer Sententie in rem judicatam ergaet.
 4. Alle Appellen mogen zbars direct ten Hove gebragt worden.
 5. — 8. Van de Gerichten in 't Ryk van Nymegen valdt Appel aan Schepenen derzelver Stad.
 9. — 11. De Magistraat van Nymegen maintineerd hun Recht van Appel, tegen den Heer van Persingen.
12. Van

12. *Van de Heerlykbeden Ooyen en Dieden plagt mede aan Schepenen van Nymegen geappelleerd te worden.*
13. *Zoo als ook van 't Gericht van Herwen.*
14. *Manier van procederen in cas van Appel aan Schepenen van Nymegen.*
15. *Van 't Gericht van Gent word geappelleerd aan Schepenen van Zutphen.*
16. *Batenburg plagt een Appellations Gericht te hebben aan de Brugge van Batenburg.*
17. *Horssen en Leur aan 't Hoofd-Gericht van Maas en Wbaal.*
18. *Maas en Wbaal plagt een Hoofd-Gericht te Borgharen te hebben.*
19. *Over-Betuwe plagt te klaaren aan de Praaß.*
20. *Neder-Betuwe te Kesteren.*
21. *Wanneer een Verweerder, die geabsolveerd is, by Beschut, voor de kosten of schaden procederen kan.*

1. [*Sententie.* Op Sententien elders gewezen word alhier geen executie verleend op requisitoriale Brieven. *Pl. B. 3. deel Col. 131. Schraff. Cod. Gelr. Zutph. verb. Executie; en stukken tot denzelven pag. 163.*
2. *Dog van dezen generalen Regul is uit te zonderen eene Sententie ten Erfhuis-rechten in deze vier Ampten gewezen. Zie hier voor Tit. 5. Art. 2. n. 8. Art. 7. n. 9. en beneden Tit. 24. Art. 12.-14.: Als mede dat by de Ordonn. van het Neder-Ryks-Wald d. a. 1654. Art. 30. is gestatueerd, dat eene Sententie, ten Waldrechten, over het weghalen van hout, gewezen, by de Officieren executabel is in alle Steden ende Quartieren van Gelre ende Zutphen. Terwyl evenswel het niet ter executie leggen van elders gewezene Sententien, alleen in dezer voegen is te verstaan, dat voor dezelve niet by Beschut kan worden geprocedeerd; aangezien wel adjudicatie van zoodane Sententie kan gevorderd worden by eenen Ingang van Rechten, welke ligter oppositie leyd, want dus doende word een Parthy in staat gesteld, zonder voorgaande Consignatie in oppositie te komen,*
en

en een Richter gequalificeerd om te erkennen, of aan die Sententie behoord voldaan te worden, dan niet. Hebbende eene Sententie *in Contradictorio* ergaan, dat faueur dat ze eene schuld probeerd en eene liquiditeit maakt. Schraff. *Obs.* 382. Zelv is het gebeurd, dat aan de Landschap, tot het ter executie leggen van eene sententie elders gewezen, verzoek gedaan, en het Request in handen van Parthye gesteld zynde, teffens by de Landschap wierd verstaan, dat de Goederen van den Succumbant, binnen deze Provincie gelegen, hangende de deliberatien, niet zouden mogen worden veralieneerd of bezwaard. *Pl. B. 3. deel Col. 447.*]

3. [*In Rem judicatam ergaan.* Eene Sententie word gezegt *kragt van gewysde* bekomen te hebben, als binnen tien dagen, na de ergaane Sententie, daar van niet is geappelleerd: want na verloop van den Termyn van Appel kan de Executie niet opgehouden, nog daar tegens *relief* geimpetreed worden, zulks dat aan dezelve moet worden voldaan.]
4. [*Appellations Richteren.* By het *Land-Recht van van Veluwe* vind men, na dat het geene de manier van procederen raakt afgehandeld is, geinfereerd eenen Titul, handelende van de Appellen, met de wyze, hoe, en waar, dezelve geschieden en gebragt moeten worden; dog daar van by dit Land-Recht niets gementioneerd zynde, achten wy het niet ondienstig, daar omtrent aan te merken, dat of schoon wel by 't *Reglement op de Regering dezès Furstendoms van den jaare 1750* is gestatueerd; "Dat van alle Vonnissen, „ zoo wel by de Land-Gerichten, als by de Steeden „ gewezen, - - - - zal mogen werden geprovo- „ ceerd aan den Hove Provinciaal: " Egter by 't zelve Reglement aan de Appellen, die van de subalterne Gerichten aan eenig Ampt of Stad in de Provincie plag-

plagten te vallen, haaren voortgang word bewaard; zoo egter dat de bezwaarde Parthye van den voorf. Appellations-Richter zal mogen provoceren aan 't Hof Provinciaal. Terwyl by de *Ordonnantie over d' Appellen van 1689. Art. 19. in fin.* de respectieve Hofffaarden waren gebleven, zoo en in dier voegen als de-
 5. zelve van ouds waren geweest. Hier vooren *Tit. 1. Art. 1. n. 3.* hebben wy aangetekend, dat Schepenen van Nymegen het *Rechtsgebied* voeren door het geheele Ryk, en wel, *in Civile zaaken*, by Appel. Zulks alhier wat nader zullende bewyzen, merken wy aanvankelyk aan, dat niet alléén in het Keurboek der Stad Nymegen beginnende, *dit nabeschreven zyn Overdragten, Koeren, Broecken ende Correxien der Stad van Nymegen aangaande*, onder het stuk, *Dit zyn ettelyke van de Principaalfte Articulen en Poincten van alden Regten dezzer Stad van Nymegen*, het navolgende gevonden word; " Item wanneer ennig
 „ Ordel in ennygen Gericht des Richs van Nymegen
 „ gewezen, ende daar van aan die tweelf Schepen van
 „ Nymegen op ten Valckhof, als oer Hoefft Gericht
 „ geappelliert wurdt, of dat die van den Gericht vurf.
 „ toe Hoefft gewezen wurde, mach men als dan van
 „ den Ordel (dat daar op durch die twelf Schepen
 „ id Hoefft Gericht gewezen worde) nyet vorder ap-
 „ pelleren. " Maar blykt zulks ook uit den *Land-
 brief des Ryks. Pl. B. 1. deel App. Col. 5.* Als mede uit het Appellations-Prothocol der Stad Nymegen, aldaar ter Secretarie berustende. Onder de Gerichten des Ryks van Nymegen, welke speciaal opgenoemd worden, teld men *Beuningen*, (waar onder behooren *Weurt, Ewvyck, Winssen Ryks*) *Wichen* (waar onder *Niftrik* en *Ooy Ryks*). Zie Aantekening op *Tit. 1. Art. 1. n. 8.* Voorts de Heerlykheden *Ooy, Persingen, Ubbergen, Groesbeek*. Zie L. Goris in *Not. ad P. Merulae descript. Geln. in Hist. Geln. Pontani lib.*

lib. 1. n. 50. pag. 59. Descript. Gelr. in Belg. Confœd. Republica, apud Elsevier pag. 16. Sli ghen. Geldersf. Hist. lib. 1. n. 56. pag. 33. n. 68. pag. 39. Als mede het voorf. Appellations - Protbocol der Stad Nymegen. Waar by ook gevoegt moet worden het Neder-Ryksche Wald. P. van den Berg Nederl. Adv. 4. deel Conf. 189.;

6. Conform welke Rechten der Stad Nymegen de Burchgraaf ook den navolgenden Eed præsteren moet: " Dat ik
 „ recht Burchgreve wesen sal, die Stad van Nymegen
 „ in oere Rechten ende Gewoonten halden zal; Ende
 „ den Nyhe Lantbrieven der Lantschap in den Rycke
 „ verleent, onderhouden zal, ende een ygelicken recht
 „ ende Vondenisse doin sal, tusschen tweer Mannen
 „ tale, nae wyfinge der Schepen, oick alle Vonnissen,
 „ by den *Overgericht* gewesen, sunder wygerongh,
 „ exequiren, alsoo verre als ik myn vyf finnen hier
 7. „ in bewaren kan. " En om dat de Burchgraaf
 en Richter aan de Stad Nymegen eenen Eed gedaan hebben, dat zy diezelve Stad, en derzelve Burgeren en Ingezetenen in hunne hebbende Rechten en Privilegien zullen helpen hulden en handhaven, word aan Dezelven, even als aan Borgermeesteren derzelve Stad, by aanvang hunner bediening, eenen Coevel met Zilver beslagen, vereerd, waar mede Dezelven, op den eersten Paaschdag 's jaarlyks plechtig ten Nachtmaal
 8. gaan. By aldien nu de Burchgraaf in de een of ander zyner Rechten, waar van Hy, binnen Nymegen jouisfeerde, meende verkort te worden, plagt Dezelve zulks voor te komen door den loop der Appellen te sluiten. Gelyk zulks uit de navolgende Acte, in het voorgemelde Keurboek der Stad Nymegen ervintelyk, blyken kan; *in verbis:* " Alsoe durch Gaert Bardt
 „ Stadholder in den Ryck van Nymegen, in name
 „ Strengen ende Eerentvesten Joriens van Lynden
 „ Borchgreve in den Ryck vurf., is aangegeven, dat
 „ die Borchgreeff des anderen daegs nae Nyhen Jaers-
 dach

„ dach neeffleden in 'teiden nyher Schepen, mit ende
 „ neffens den Richter van Nymegen, daar by aant
 „ ende over plegen te wesen, ende hy daar toe op
 „ den neeff gehalden Koer niet requiriert is geweest,
 „ allegierende, dat zyne reputatie daer durch folde ge-
 „ mindert worden; Begerende hem by 't Gebruik en-
 „ de Gerechtigheyt syner voorgewesener Borchgreve
 „ gehanthaeft ende gelaten to worden, sunst were hy
 „ niet gemeint, die vurgevallen appellatie vort ganck
 „ te laten gewynnen, ten zy dat zulx te Arnhem li-
 „ quidiert zy, daar op Burgermeesteren, Schepen en-
 „ de Raeth ter antwoirt gegeven hebben, dat oer
 „ Eerf. niet gemeint en zyn, de Borchgreve in syner
 „ hebbende recht, indracht to doin, ende dat dieselve
 „ erlieden moegen, dat die Borchgreve en Richter
 „ in der tyt, van wegen en in statt Con: Majt. ons
 „ alreghedigsten Herrn ende Lantfursten, upten toe-
 „ komender Nyhen Koerdag, in 't Eeden der nyher
 „ Schepen, gelyk tegenwoirdig zyn, ende komen,
 „ of dat beide Officierien sich des punts halven met
 „ malkander vergelyken; daar op die Appellationdach,
 „ volgens aan gereickent ende bewillicht is. Actum
 „ op Gudesdach *ipso die Cinerum anno 1461.* Het
 „ welk op den 4. *post letare* aan de Heere Burchgraaf,
 „ voorgelezen, daar by verbleven, en voorts aan Denzelvert
 „ op Donderdag *post Palmarum* deszelvigen jaars Copie
 „ 9. van dien geacordeerd is. De Heer der Heerlykheid
 „ *Perfingen* plagt eerst te sustineren, dat van Sententien in
 „ dezelve Heerlykheid gewezen het appel niet aan Schepe-
 „ nen van Nymegen, maar aan de Brugge te Ooy, devolveer-
 „ de, dog daar tegens heeft de Magistraat zig gemainteneerd,
 „ zynde in de Goeddes-dag Boeken d. d. 1583. de volgende
 „ Aantekening. Den 27. February die Heer van Per-
 „ singen ontboden wesende is gecompareerd, und is
 „ synl. vurgedragen belangende die Appellation van
 „ Perfingen op 't Valkhof vur den Burggreef und

„ twelf Schepen defer Stad, vermoeg hebbender Pri-
 „ vilege, behoert toe geschieden, 't welk syn L., alsoe
 „ te halden belast is, off indien *contrarium* sustiniert
 „ werden sol, dat der Heer van Persingen 't selve zal
 „ bewiesen, sunst syn myn Heeren resolviert, *compul-*
 10. „ *soriales* te gebruiken: ” En niet tegenstaande de
 Heer van Persingen daar over adres aan 't Hof van
 Gelderland gemaakt en statering verzogt had, heeft de
 Magistraat egter eene Sententie zyn executie doen ge-
 winnen, blykende uit hetzelfde *Goedes dach Bock dict.*
ann. ” 7. *May* Op huuden die Heer van Persingen
 „ neffens Doctor Potouw compariert, hefft dezelve
 „ Potouw vurgedragen, woe dat die Heer van Persin-
 „ gen drie Weetbrieven had ontfangen, zig bedroeven-
 „ de in dezelve, als uytgegaan, gelyk of schoon die
 „ Stad van Nymegen des in posfesie were, weshalven
 „ die Heer van Persingen genoegdigt aan Hoge Overig-
 „ heid, Stadholder Cantzler ende Raeden te verfor-
 „ deren srievens aan de Stad Nymegen umb ophal-
 „ donge te doin, ende die zake in fruntlicken verhoer
 „ te stellen, dies niet tegenstaande dezelve Heer van
 „ Persingen befonde vortgefare te worden, vertrou-
 „ wende niet te min dat myn Heeren niemanden bo-
 „ ven recht ende reden geneigt zullen wezen te ver-
 „ korten, hefft nochmaals begert ophaldinge om die
 „ faecken te beslichten, ende dewiel Myn Heeren sich
 „ des fals vur den Hove in te laten bedachten, dat
 „ dan zulx by de Lantschap ter aenstaender vergadering
 „ geschieden mocht; hebbende die vurf. Potouw mede
 „ vermeldet ende aangetogen den schaede, zoo die
 „ Heer van Persingen in 't afbreken zyner L. behuyf-
 „ ge geleden, daar tegens allegierende die fruntchap,
 „ foe syne Vualderen yder tyd met deze Stad gehadt,
 „ begerende entlick een to everlaigh antwoord, zonder
 „ in dispute te leggen wie van beyden zyden toe der fry-
 „ digen Appellation were gerechtigt, dan verklaren dat
 „ „ *ipsums*

- „ immers die Tractaaten, ende Privilegien by die Stad
 „ Nymegen geallegiert, behoorden interpretiert te
 „ worden by de Lantschap, als wesende die gene die
 „ mitten Heere van den Lande dezelve gestatuert;
 „ waar op ter antwort gegeven, dat myn Heeren op
 „ aenhalden der geïnteresierde parthyen niemanden en
 „ sollen kunnen rechts ontfeggen oft verweigeren, en-
 „ de derhalven geen ophaldinge solden doen kunnen,
 „ sonderen die saecken naer rechtsbehoer vurtganck
 11. „ gewinnen te laten. ” En is ook den 30. De-
 cember 1700. door den Borgerlieutenant Coenraad
 Knipping *cum suis* in qualiteit als Erfgenamen van
 Casparus Knipping geappelleerd aan Schepenen van
 Nymegen van zoodane twee Decreten, als op den 21.
 December 1700., Hun L. in zaeke *contra* den Grave
 van Byland by 't Gericht der Heerlykheid Persingen
 waren te weder geweest; zynde de Acte van Verburg-
 ging op den 8. February 1701. en Contra-verburging
 op den 17. Maart daar aan volgende gepasseerd, zonder
 dat van eenige Consignatie voor de boete van een kwaad
 12. Appel blykt. De Heerlykheden *Oyen* en *Dieden*, onder
 den Ampte van Tusschen Maasen Whaal behorende, plag-
 ten mede aan Schepenen van Nymegen te appelleren, als
 uit voorgem Keurboek en Overdragt de anno 1549.
 13. *altera Circumcisionis domini* blykbaar is. Gelyk
 ook in Juny 1558. by den Hove verstaan is, dat van
 eene Sententie by den Gerichte van *Herwen* in Over-
 Betuwe gewezen provifioneel aan Borggraaf en twaalf
 Schepenen van Nymegen en niet op de Klaringe aar-
 de Praast zou geappelleerd worden; dog dat dezelve
 zouden wyzen na de Over-Betuwsche Rechten en
 Gewoonten, of by gebrek van dien na de gemeene en
 14. niet na de Ryksche Rechten: Staande, ten
 aanzien van de manier van procederen, in cas d Appel
 nog te noteren, dat by alle de Gerichten, welke aar-
 Schepenen van Nymegen provoceren, gebruikelijk is,

dat de Appellant binnen zes weeken, na het geïnterponeerde Appel, diendt van *Gravamina*, en de Geappelleerde, binnen gelyken tyd daar na, van Debat. Dat de stukken daar na aan Schepenen worden overgebracht, zonder dat een specialen tyd bepaald is, binnen welken zulks geschieden moet. Dat Schepenen op de ingekomen stukken recht doen na de gewoonte van de plaats daar het Proces, ter eerster instantie, is geventileerd. Dat, als desertie van Appel word gesustineerd, over dat point, eerst by het Gericht, alwaar het vonnis gevallen is, word erkend, en dat, de desertie geadmiteerd zynde, door de bezwaarde parthye, daar van, aan Schepenen kan worden geappelleerd: *geadviseerd* door P. de Greve en Wil. Roukens den 26. September 1673. Wordende de Appellations-sententien van de Gerichten *Wichen* en *Beuningen* en daar onder gehorende Dorpen op 's Furstendoms Burcht, in bywezen des Burchgraafs, na dat zyn Hoog-Wellgeb. de Bank gespannen heeft, gepronuntieerd. Dog die van de Heerlykheden en Neder-Rykschen Wald, op het Stadhuis in de Raadkamer, buiten tegenswoordigheid van den Burchgraaf, door Schepenen alléén: gelyk uit het gez. Appellations-Prothocol mede blykelyk is. Van Sententien by het Gericht der Stad en Heerlykheid *Gent* geweest, appelleerd men aan Schepenen der Stad *Zutphen*; Zynde aldaar den 26. Augustus 1732., in zaake van de Heer Johan de Cock van Delwynen *nomine uxoris, contra* de Heer Adriaan Menten, nog erkend en de exceptie *desertie appellationis* geadmiteerd, welke sententie den 28. January 1733, *in senatu* is gepronuntieerd. En wanneer op den 23. Augustus 1730. in zaake van Hendrik Hannibal *contra* W. van Triest Acte van Appel na den Hove Provinciaal was geïnterponeerd, is het Appel gedefereerd, dog niet direct na den Hove, maar aan den Schepenstoel der Stad *Zutphen*; werwaards de zaak

16. zaak is overgebracht geworden. De Heerlykheid *Batenburg* heeft, volgens de Land-Rechten, by den Heere van *Batenburg* gemaakt d. d. 4. November 1534. en 1. May 1547. en *Protectorium* van Keizer Ferdinand den II. de d. 9. October 1628. een Appel-Gericht aan de *Brugge van Batenburg*: Zynde ook by Sententie van den Hove d. d. 21. April 1628., in zaake van den *Momboir* dezer Landschap *contra* den Heer van *Batenburg* verstaan; " dat, aangaande *Batenburg*
- „ tgebruik van t'appelleren van den Gerichte aldaar
 „ aan de *Brugge van Batenburg* voor Lheenmannen
 17. „ zal mogen worden gecontinueerd; Ende belangen-
 „ de die Gerichten van *Horssen* en *Leur*, erkend en
 „ verklaard 't voorf. Hof, dat de Heer Gedaagde zyn
 „ gepretendiert recht van Appel van denzelven Ge-
 „ richte, den rechten niet genoeg te hebben bewe-
 „ zen, gelyk zyn E. by die Resolutien van de Heeren
 „ Staaten dezès Furitendombs ende Graaffchaps, in
 „ dato zoo van den 17. Maart 1618. als 7. July 1618.
 „ geordonneert was te doen, en dat over zulks die
 „ Appellen van dezelve Gerichten van *Horssen* en
 „ *Leur* zedert Martio 1618. geinterponeerd, en die
 „ vorder zouden mogen vallen, by provisie zullen wor-
 „ den geintroduciert ende vervolgt aan het ordinaris
 „ Hooft-Gericht van *Maas* en *Whaal* te *Borghaa-*
 18. „ ren. " Welke geallegeerde 'sHoves Resolutie schynd
 te veronderstellen dat 't Appellations gericht voor *Maas*
 en *Whaal* destyds te *Burghaaren* onder den naam van
 19. Hooft-Gericht plagt gehouden te worden. Gelyk
 aldus oudstyds in *Over-Betuwe* van Sententien by de
 Banken aldaar gewezen aan de *Praaſt* kon geklaardt
 worden, alwaar de Hertog of zynen Raad eenmaal
 'sjaars moest zitten, als wanneer de geenen, welke zig,
 by Gerichts-vonnissen bezwaard vonden, aldaar komen
 konden; en zulks moest geschieden eer de Amptman
 iemands lyf of goed aan de Banken kon afwinnen.

Land-Br. van Over-Betuwe in 't Pl. B. App. Coll. 38. & 43.; waar omtrent den 30. *Maart 1626*, by de Landschap, op Requeste van den Amptman is verstaan; " dat die van het Nymeeegschen Quartier zou-
 „ den beramen een reformatie ende orde van zeker
 „ uitschot alléén van negen of tien Edelluyden, tot
 „ vermindering van onkosten, te verkiezen uit den
 „ Ampte zelfs ofte neestgezetenen, ende geenzints
 „ uitheemsche, die der Landen *Wetten* en *Costumen*
 „ kundig zyn, om zulks gedaan zynde, over de dag-
 „ gelden verder gedisponeert te worden, wat billyk
 20. „ is." Even zoo moesten ook oudstydts in *Neder-Betuwe* Amptman en Richteren drie maalen 'sjaars ter Klaring zitten op eenen Sondag aan de Kerken te *Kesteren* of *Zoelen*, of aan andere Kerken, die den Richter goedvond. Zie *Land-br. van Neder-Betuwe Pl. B. App. Col.* 47. Dog in plaatze van welke Hooft-bank en Klarings-gerichten zedert 't Appel aan den Hove Provinciaal is ingevoerd. Over de Appel-Ordonnantie, welke tot ons bestek niet behoord, kan nagezien worden, *Schraff in Comm. ad Jus Velav. Cap.* 23. Zie ook over de materie van Appellen, *Sande Decif. Frif. lib.* 13.]

21. [Een goed Bezaat ende een kwaad Ontzaat. By veele Gerichten is het in gebruik, dat in de Sententie worden geinfereerd, eerst de wederzydsche genomene Conclufien, en dat by het *dictum* der sententie word gerepeteerd dat geene, waar in den Verweerder word gecondemneerd; dog onder dit Land-Recht is het gebruikelyk, dat de Conclufien van Parthyen geinfereerd zynde, alleen gezegt word, dat 'er een *goed* of *kwaad Bezaat* of *Ontzaat*; *Peinding* of *Pandkering*; *In- of Uit-leiding* is geschied; ten waare de Eifch van den Aanlegger, by 't Gericht, na bevind van zaaken, werd gelimiteerd ofte gealtereerd en geinterpreteerd;
 en

en zulks met of zonder adjudicatie van kosten: En kan een Verweerder, welke geabfolveerd is, zyne schade dan by declaratie vervatten en overgeven; terwyl het hem ook geoorloofd is, zoo hem geene cautie is gesteld geweest, by Beschut te procederen op de Goederen van den Aanlegger, om daar aan te verhalen, het geen hem na ingediende declaratie, by taxatoire sententie, zal worden toeërkend: want dat alhier alléén gesproken word, dat als een kwaad Ontzaat geschied is, by Beschut mag voortgeprocedeerd worden, komt daar van daan, dat, volgens *Land-Recht Tit. 10. Art. 1.* voorondersteld word, dat wederzydsch de Cautien, voor aanvang des Proces, behoorlyk zyn gesteld, en een Verweerder of voor de kosten of voor de schaden nadere taxatoire sententie bekomen moet, welke mede recht van Beschut heeft.]

[*Tit. 4.* In den druk van 1686. staat *Tit. 3.*, dog is te recht veranderd. Zie *Tit. 4. Art. 12.* Alle Termynen van executie, waar van in dezen Titul gehandeld word, zyn in faveur van verlegen Parthyen geintroduceerd om voor te komen, dat derzelver Goederen niet al te schielyk, tot hunne groote schade en affront, zouden gedistraheerd worden, wanneer zy al te zeer in den tyd waren bepaald; waaromme zoodane termynen niet konnen worden geanticipeerd. Schomak. *Adv. 1. deel Conf. 8. n. 9.*]

A R T. II.

Als binnen den behoorlycken Termyn geen Pandtkeringe, ende daer van by den Schoutus Relatie of Gichtinge geschiedt

is, sal den Impetrant van den Richter verfoecken, dat den gecondemneerde of gecontumaceerde het beschut werde aangeboden, 't welck is een waerschouwinge van de aenstaande werckelycke Executie, soo hy binnen drie dagen syne gereede, ende binnen ses weecken syne ongereede Goederen daer van niet beschut met gelt of beter recht.

A R T. III.

Op gelycke maniere biedt men het beschut aen, wanneer men by Peyndingh, als een Ingangh van Rechten, geprocedeert heeft, ende dat daer tegens binnen be hoorlycken tydt geene Pandtkeringe geschiedt, ofte dat by Sententie als vooren verstaen is eene quade Pandtkeringe gedaen te zyn.

I N H O U D.

1. *Verskillende Pradyk omtrent het relateren wegens verzuimde Pandtkering.*
2. *Voorbeeld van een Beschut.*
3. *Wat door beter recht te verstaen zy.*
4. *Voorbeeld van Oppositie tegen Beschut, uit kragt van voorige Peinding geinterponeerd.*
5. *Redenen van Oppositie tegen Beschut uit kragt van Sententie aangeboden.*
6. *Voorbeeld van zoodane Oppositie.*
7. *Opposant tegen Beschut behoefd niet te configneren.*
8. *Voor dato van 't Land- Recht was de Termyn van Oppositie zes weecken en drie dagen.*
9. *Wanneer Sententien verwylen.*

1. [*By den Scholtus relatie.* Als binnen den termyn, hier voor *Tit. 3. Art. 9.* opgegeven, geene Pandtkering geschied, word daar van, zoo veel de Ampten van Tusschen Maas en Whaal, Over- en Neder-Bejtuwe aangaat, attest by den Scholtus, met wien de Peinding geschied is, gelicht; dog in den Ryke van Nymegen by den Landschryver; in het Neder. Ryksche Wald, by den Waldschryver, en in de Heerlykheden en Gerichten by de resp Secretarien; zie hier voor *Tit. 4. Art. 1.*]

2. [*Van den Richter verzoeken dat het Beschut worde aangeboden.* De Impetrant het attest van geene gedaane Pandtkering gelicht en eene Acte van Beschut ingesteld hebbende, houd by den Richter aan, om het Beschut te rekenen, het welk, zoo den Richter blykt, dat de Insinuatie van de Pandting behooryk geschied, en, daar tegens, geene Pandtkering ondernomen is, door denzelfen niet mag verweigerdt worden, en het welk op gelyke wyze geschied, als van de Actens van Peindinge gezegt is: zynde gemeenlyk van zoortgelyken inhoud.

” Met N. N. oirconc Gerichtsluiden onderbenoemd,
 ” bied A. uit kragt van Bezaat van den - - - - en
 ” opgevolgde Peinding van den - - - - , waar te-
 ” gens, binnen den behooryken termyn Land-Rech-
 ” tens, geen Ontzaat of Pandkering gedaan of onder-
 ” nomen is, (*ofte, in het cas van den eersten en derden*
 ” *Articul, uit kragte van Sententie des Gerichts van*
 ” - - - - van den - - - -) ten allen Rechten het
 ” Beschut aan op alle zoodane gereede en ongereede
 ” Goederen, Actien en Crediten geene van dien gere-
 ” serveerd of uitgezonderd als B. onder het Kerspel
 ” N. N., en voorts in den Alingen Ampte - - - -
 ” eenigzints is hebbende, ten einde daar aan te verha-
 ” len het effect en conteneue van voors. Bezaat, *quo*

„ *relatio*, (ofte den inhoud van voorf. fententie, *quo*
 „ *relatio*) *cum expensis* ofte &c. Actum oirconcd
 „ Gerichtsluiden &c. ”]

3. [*Met geld of beter recht.* Het *Land-Recht van Zutphen Tit. 8. Art. 1.* en *Stad-Recht van Zutphen Tit. 19. Art. 5. et 6.* noemen *beter recht*, het geen by dit *Land-Recht*, in den voorgaanden *Titul* onder de benaming van *Noodtsinning* voorkomt: dog de letterlyke betekenis der woorden *beter recht* brengt mede, dat voor redenen van oppositie tegen het *Befchut*, het welk tot vervolg der *Peinding*, waar tegen geen *Pandtering* was gedaan, word aangeboden, moeten aangenomen worden alle zoodane middelen van *defensie*, waar mede de *Verweerder* kan aantonen in *zyne fustenne*, boven den *Aanlegger*, gefundeerd te zyn: Terwyl de zin der woorden *beschutten met beter recht* teffens mede brengt, en ook aldus *in praxi* word begrepen, dat de *Oppofant*, by 't doen der *Oppositie*, die middelen, waar op hy *zyne defensie* meend te bouwen, duidelyk moet uitdrukken. Hier van ftrekke tot een voorbeeld de volgende *Acte van Oppositie* tegen *Befchut* uit kragt van voorgaande *Peinding* geinterponeerd.

4. ” Met N. N. oirconcd Gerichtsluiden N. & N.
 „ doet B., ten allen *Rechten* oppositie tegen
 „ zoodane *Befchut* als A. den - - - - heeft
 „ aangeboden op alle zoodane *gerede* en *ongerede*
 „ goederen als B. onder het *Kerfpel* - - - - is
 „ hebbende en bezittende, ten einde daar aan *pretenselyk*
 „ te verhalen, (*Inhoud van den Eifch.*)
 „ Om redenen dat de *Oppofant*, door deszelvs *absentie*,
 „ geen kenniffe van de *geëntameerde* en *geprofequeerde*
 „ *Procedure* gehad, maar alnu eerst bekoemen heeft.
 „ Dat de *eifch* en *vordering*, by *Bezaat* gedaan en tot
 „ *Befchut* vervolgd, is *illiquid*, en, op
 „ verre

„ verre na, zoo veel niet bedragende, als daar by ge-
 „ eischt is. Dat Oppofant ook, tegens dien eifch een
 „ wedervordering heeft, welke liquid en fpruitende is
 „ uit hoofde van geleverde Koopmanschappen, ter
 „ fomme van - - - - Dat Oppofant bereid is om
 „ dadelyk, na dat de vordering van Impetrant zal zyn
 „ liquid gemaakt, aan hem te betalen, het geen be-
 „ vonden zal worden aan denzelven te competeren:
 „ Zynde Oppofant bereid zyne wedervordering, voor
 „ zoo veel nodig, aan den Gerichte, ten fine van li-
 „ quidmaking over te geven, by aldien daar op eenige
 „ bedenking vallen mogte; en voorts om andere rede-
 „ nen, ten dage dienende nader en breder te deduce-
 „ ren. *cum expensis*. Ofte

5. Dog daar in het flot van den derden Articul gezegt
 word, dat op gelyke manier het Beschut aangeboden
 word, uit hoofde van ergaane Sententie, en in zulken
 gevalle de middelen van defenfie reeds, by 't behan-
 delen der zaak, zyn bygebragt, ofte hadden behoren
 bygebragt te worden, en over dezelve is erkend, zoo
 kunnen gevolglyk tegen zoodanig Beschut alléén zulke
 redenen gelden, die voldoende zyn om de executie te
 ftuiten. Als Noodtfinning; wanneer de *formalia* by
 't interponeren van het Beschut niet waren geobfer-
 veerd; wanneer de Verweerder fustineerd aan de Sen-
 tentie voldaan te hebben; ofte dat dezelve niet tegens
 hem zoude kunnen geëxecuteerd worden, &c. Ge-
 lyk zulks is af te nemen nit de *Rechten van 't Over-
 Quartier 5. deel 17. Tit. §. 3. n. 4.* en *Stad-Recht
 van Elburg Cap. 7. Art. 7.*]

*Voorbeeld van Oppofitie tegen Beschut,
 uit kragt van Sententie aangeboden.*

6. [" Met N. N. oircond &c. doet B. ten allen rech-
 „ ten, Oppofitie tegens zoodane Beschut, als A. op
 „ den

- „ den - - - - uit kracht van 'sHoves Sententie d.
 „ d. - - - - op de gerede en ongerede goederen
 „ van Oppofant heeft aangeboden, en by welke Sen-
 „ tentie de Oppofant is verklaard gehouden te zyn,
 „ ten behoeve van executant te stellen, behoorlyke
 „ en fufficiente Cautie *pro futuro judicato*; om rede-
 „ nen dat door Oppofant reeds, door het stellen van
 „ meer dan fufficiente Cautie *pro futuro judicato*,
 „ met verband van ongerede Goederen, werkelyk is
 „ voldaan; en verdere redenen, welke d'Oppofant,
 „ inval Impetrant mogte onderftaan Hem over deze
 „ Oppofitie voor den Hove Provinciaal, aan wien al-
 „ léen de erkenenis, tuffchen executie en oppositie,
 „ competeerd, te citeren, ten dage dienende, nader
 „ en breder te deduceren; *cum expensis*. Ofte &c.
7. Zynde voorts hier by te remarqueren, dat een Op-
 pofant tegen Beschut niet verplicht gehouden word tot
 Consignatie, wanneer hy zig binnen de *fatalia* van
 het Beschut in Oppofitie fteld; maar wel, wanneer hy
 naderhand zig tegen de werkelyke executie verzet;
 waar over nader op Art. 11. zal gehandeld worden.]
8. [*Zes weeken.* Voor dato van het Land Recht
 was de termyn om *Oppofitie* tegens het *Beschut*, of
Pandtkering tegen *Panding executiev* te doen, *zes*
weeken en drie dagen; als uit de weten der *Aclens*
 van dien tyd blykt.]
9. [*By sententie.* Mids dat zulks gefchiede binnen
 jaar en dag na de pronuntiatio derzelve, aangezien an-
 ders Sententien, waar mede men jaar en dag ftil ge-
 ftaan heeft, daar door verwylen; ingevolge *Tit. 23.*
Art. 7., waar van egter Sententien by 't Hof Provin-
 ciaal dezès Furfendoms zyn uitgezonderd, voor welke
 men, binnen een dardendeel van honderd jaaren, Be-
 fchut mag doen. *Tit. 4. Art. 13.* Ook hebben de
 oudfte

oudste en kundigste Rechtsgeleerden en Practizyns alhier gefustineerd, dat 't zelve in het Neder-Ryksche Wald, omtrent Sententien aldaar geweest, ingevolge overoude Costume, mede heeft plaats gehad; zie voorts Aantekening op *Tit. 4. Art. 13. n. 1.*]

A R T. IV.

Naer omloop van drie dagen na de voorfz. Insinuatie, autoriseert en last den Richter op aanhouden van den Impetrant den Schoutus of Onderfchoutus, om de gereede Goederen van den verwonnen Debiteur in Executie te nemen, mits leverende geldt of pandt.

I N H O U D.

1. *In de Graaffchap Zutphen kan, met voorbygang van 't gereede, 't ongereede in verwin genomen worden.*
 2. *Ook binnen Nymegen.*
 3. *Dog niet na Land Rechten.*
 4. *Voorbeeld van een Alde van Executie.*
 5. *Gereede en Ongereede kan te gelyk in verwin genomen worden.*
 6. *In welke ordre de Executie behoort te geschieden.*
 7. *Wanneer de Executant verplicht is aan geprivilligeerde Crediteuren uitkering te doen.*
1. *[Naar omloop van drie dagen. Volgens Reglement der Graaffchap Zutphen d. d. 25. November 1772. Cap. 6. Art. 16. staat het aan een Crediteur vry,*

- vry, om, indien zyn agterwezen van belang is, voorby gaande het gereede, de ongereede Goederen van den Debitteur te executeren en in te winnen, ten waare de geëxecuteerde genoegzaame *mobilieria* mogte aanwyzen, en verzoeken dat dezelve eerst zouden worden geëxecuteerd; het welk geschieden moet, zoo den Executant geen speciaal onderpand gesteld is. Binnen Nymegen word, in cas van gestelde onderpand, dikwils, na dat de termyn van Beschut verstreken is, het ongereed, zonder zig met de executie van het gereede te bekrodigen, in verwin genomen: het welke aldaar ook onderscheidene ryzen aan Crediteuren, uit kragt van sententien executerende, is toegestaan. Zie *Raads-Resol. d. d. 5. Maart en 21. May 1679. 23. February 1681. en 19. January 1687.* Volgens dit Land-Recht moet egter de executie op het gereede voorgaan, op dat, na distractie van hetzelfde, blyke of, en hoe veel, 'er te kort komt, en een Debitteur dus gelegenheid hebbe om zyn ongereed van het verwin te bevryden. De drie dagen na de Insinuatie derhalven verlopen en geene oppositie, ten aanzien van het gereede, geschied zynde, licht de Impetrant Attest by den Landfchryver of Secretaris, dat geen Oppositie gedaan is, op vertoning van welk attest, de Officier verpligt is aan den Executant te verlenen eene acte van zoortgelyken inhoud.
4. " Vermids na voorgaande Bezaat en Peinding, waar
 „ tegens geen Pandtkering is geschied, A. op den - -
 „ Beschut heeft aangeboden aan alle gereede en ongereede Goederen van B. onder - - - - woonagtig,
 „ om daar aan te verhalen (Contenue van Bezaat, Peinding, Sententie) en dat my Amptman (Richter) is gebleken, dat tegens dat Beschut, binnen de *fatalia* Land-Rechtens, aangaande de gereede Goederen, geen Oppositie is gedaan; En het onnodig en onnut zoude wesen, verwin
 „ op

- „ op gereed te obtineren, zonder dat de dadelyke
 „ executie volgde; zoo is het, dat ik, op aanhouden
 „ van voorf. Impetrant A., authorifere en lafte den
 „ Scholtis N. N., om de gerede Goederen van voorf.
 „ verwonnen Debiteur in executie te nemen: dezelve
 „ na omloop van drie dagen, op aanhouden van den
 „ voorf. Impetrant (na dat alvorens daar van de vei-
 „ ling in de Kerke 24. uuren te vooren gepubliceerd
 „ zy) in 't openbaar te verkopen, en de Gelden daar
 „ van provenierende aan den Executant, tegens be-
 „ hoorlyke Quitantie uit te tellen. Actum &c.”
5. Ondertuffchen is door het gebruik, in de Praetyk aan-
 genomen, dat de Executant dikwils met de executie van
 het gereed wagt, tot dat de Termyn voor het ongereed
 mede verlopen zy, nemende dan gereed en ongereed
 te zamen in verwin, *ten einde, by insuffisance van het
 gereed, op het ongereed te verhalen, het geen bevon-
 den zal worden te kort te komen.* Hier door word
 het ongereed als *in salvo* gebragt, en voorgekomen,
 dat niet zomtyds de Debiteur, over de executie van het
 gereed disput moverende, inmiddels het ongereed aan
 een tweede Crediteur in vrywillig verwin overgeve; of
 ook een tweede Crediteur, hangende het disput over de
 executie van het gereed, den eerften inmiddels met het
 het verwin op het ongereed voorkome; gelyk dit alzoo
 fchriftelyk is geadvifeerd by Mr. Joh. Mich. Roukens *den*
6. Febr. 1766., en ook de Praetyk op Veluwe daar
 mede zamenftemt, volgens Schraff. *ad Reform. Velav.*
Cap. 13. Art. 3. n. 3.]
6. [*Mids leverende geld of pand.* Deze woorden zyn
 betrekkelyk tot den Schout, aan wien daar mede word
 voorgefchreven de executie in diervoegen te werk te
 ftellen, dat hy eerft omzie of 'er by den Debiteur geld
 genoeg word gevonden om den Crediteur te voldoen,
 en dat hy, by gebrek van geld, zoo veel gerede Goe-
 deren

deren tot pand haale, als genoeg is om 'er de executie aan te volbrengen. Zie *Rechten van 't Over-Quartier 5. deel Tit. 17. §. 2. n. 2.* Het welk is overeenkomstig de gemeene Rechten, die willen, dat de executie op de kortste en minst kostbaarste wyze worde gedaan. *L. 15. §. 10. ff. de re jud.*; waarom ook, wanneer de Debitur geld onder een derde gedeponeerd hadde, hetzelfde moet worden gelicht. *L. 15. §. penult. et ult. eod.* Zie ook gez. *Reglement der Graaffchap Zutphen Cap. 6. Art. 5.* en vergelyk *Nederl. Adv. 2. deel Conf. 81. & 82.* *Schraff. ad Consuet. Velav. Cap. 13. Art. 3. n. 2.* *Peresius ad Cod. de Execut. rei judicat. n. 9.* Dog, by aldiën 'er geene Gelden gevonden worden, moet de Scholtis zoo veele panden haalen als nodig zyn, en dezelve na een derde plaats doen brengen, op dat den Debitur geen gelegenheid gelaten word, door het verbrengen der Goederen de executie *illusoir* te maken; zynde in de Graaffchap Zutphen de nabuuren verplicht den Schout, in het vervoeren der Goederen te assisteren, zie gez. *Reglement dict. Cap. Art. 6. & 7.* De Goederen, alzoo in zekerheid gesteld, worden, in cas van geene inlofing, na omloop van drie dagen verkogt, en de penningen daar van komende, door den Schout aan den Executant op zyn quitantie uitgeteldt, om te strekken in voldoening of mindering van zyne vordering, zonder dat een Schout voor eigene vorderingen iets mag inhouden, als alleen wegens Salaris en verschor, hem, ter zaake van de executie, kompetende. *Anth. Matth. de Auction. Cap. 15. n. 7. & 8.* Op Veluwe heeft het plaats, dat, als 'er geene Koopers gevonden worden en de Panden geen geld konnen gelden, de Executant dezelve, tegens behoorlyke taxatie van Schout en Gerichtsluiden mag na zig nemen. *Schraff. Vel. Pract. pag. 148.* En in de Graaffchap Zutphen is aan die van de Gerichte of haare

haare Suppoosten expreffelyk verboden geene geëxecuteerde goederen aan zig te mogen koopen, op poene van nulliteit en arbitrale Correxie. Zie gez. *Reglement* 7. *dict Cap. Art. 4.* De Executant de gelden van de verkogte Panden, invoegen gezegt, ontfangen hebbende, is niet verpligt aan de Crediteuren, die anderzints ftilzwygend recht van præferentie of legaal Hypotheecq zouden gehad hebben, zelfs voor geene doodfchulden, eenige uitkering te doen, by aldien dezelve de executie hebben doen voortgaan, zonder zig aan te geven of behoorlyk te doen protefteren; dat „ zy in de executie der Goederen niet verder of anders confentieren en dezelve haaren voortgang zullen doen gewinnen, als onder voorbehoud van hun recht van præferentie op de koopspenningen, als zy thans op de goederen zelve zyn hebbende; met verdere requiftie dat de penningen ter concurrenter fom, of *casu quo* de waarde in Goederen voor dezelve, onder den Schout zullen verblyven, ten einde de proteftanten hunne fchulden daar uit, zullen kunnen ontfangen, en, in cas van verwygering, dat die gelden of goederen, voor het agterwezen en kosten, onder den Schout zullen blyven geconfigneerd, tot dat deswegen zal zyn erkend. ” Want na dat de goederen weggehaald, gediftraheerd, de geldert daar voor ontfangen, en in de macht van den Executant gekomen zyn, heeft niet alleen plaats het *Paræmie*; *Meubelen hebben geen gevolg*; maar is het ook Rechts, *quod ex pluribus Creditoribus is præferatur, cui pignus mobile traditum est*; gelyk met meerderen te zien by Schraff. *Adv. 2. deel Conf. 88.*; die aldaar ook aantoonde, dat het *judicium præferentiæ*, tuffchen Crediteuren, met relatie tot het gerede, alléén maar kan plaats vinden, in cas van een verlaten of defolaten Boedel. Zie ook *Tit. 27. Art. 6. & 7.* en *Art. 28.* Terwyl een Landheer, Pachter van 's Lands Imposten en

anderen, aan welken een stilzwygend recht van præferentie competeerd, na gedaan protest als voorf., hun recht, in cas van Contradictie, by eene byzondere instantie op de gelden of goederen zouden moeten vervolgen. *Tit. 27. Art. 9. infra.*]

A R T. V.

Wel verstaande nochtans, dat men eetende Panden gewoon is tot den tydt van de Verkoping te laten ter plaatse, daar deselve zyn, ten zy dat 'er redenen waren van suspicie, dat den Ge-executeerden de voorfz. Panden soude verbrenghen, in welcken cas deselve met goedvinden van den Richter door den Scheutus of Onder-Schoutus in verseeckeringe genomen worden.

I N H O U D.

1. *Zomtyds word het Vee in de weyde gelaten; zomtyds niet.*
 2. *Schouten moeten hun verzuim in de executie verandwoorden.*
1. [*Te laten ter plaatse.* Het zy in de weyde of op de stal, om dat aldaar met vry minder kosten dan in een herberg kunnen verpleegd worden, ten waare het vee mogt lopen op een ander territoir, als daar den verwonnen Debiteur woond, en de executie gedirigeerd word; wyl het als dan opgehaald en gebragt word

word ter woonfede van den uitgewonnen Debituur alwaar het vee eigentlyk moet gerekend worden te wezen, ten waare het onder het ander territoir mede was vastgemaakt. Uit de speciale bepaling, ten opzigt van eetende panden *van dezelve te laten ter plaatse &c.* is blykbaar, 't geen reeds *ad Art. preced.* was aangemerkt, dat de andere gereede effecten niet behoren gelaten te worden, ter plaatse daar dezelve zyn, maar dat die in verzeekerde bewaring moeten worden gefield, 2. en zoo van die Goederen, door verzuim of nalatigheid van den Schout, op wien de autorisatie verleend is, eenige kwamen te vermiffen, zoude hy daar voor moeten verantwoord en vergoeding doen. Groenew. *ad L. 3. Cod. de sportul. et sumpt.* Wanneer en in welke gevallen zodane vergoeding al of niet plaats heeft, heeft, daar over kan in het breede gezien worden by Peck. *van Bezetten 44. deel* en S. van Leeuwen *aldaar in Not.*]

A R T. VI.

Als den Ge-executeerde binnen drie dagen daer na den Verwinhebber niet te vreden stelt, soo worden op aenhouden van den Verwinhebber de ge-executeerde gereede Goederen in het openbaer verkocht, mits dat alvorens daer van de veylinge in de Kercke of andersints vier-en-twintigh uyren van te vooren gepubliceert zy.

I N H O U D.

1. Hoe de Executant, ten opzigt der aangewende kosten, te vreden gefield word.

G g 2

2. Obl-

2. *Obligatien, of schoon in ongereed gevestigd, behoren onder gereede Goederen.*
3. *Ordre, by de verkoping, te houden.*
4. *Exces in de Executie geschiedende, tegens wien actie competeerd.*

1. [*Te vreedden seld.* De Executie aldus begonnen zynde kan dus niet anders worden gestuidt, als door betaaling zoo wel der aangewende kosten als der principale schuld, ofte, wanneer de geëxecuteerde nog wettige redenen van Oppositie meende te hebben, door configuratie der geëischte schuld, en allegatie dier redenen; waar over nader op *Art. 11.* zal gehandeld worden. Dog vermids de kosten als dan nog illiquid zyn, zoude het ook genoeg zyn, dat een Debiteur de hoofdsom betaalde en zekeren stuiver gelds, tot voldoening der kosten, offereerde en by non acceptatie consigneerde, onder de clausule *de addendo*, tot dat de kosten zouden zyn getaxeerd, mids de goederen de executie subjeet latende, en, zoo 'er zig redenen toe opdeden, borgen voor de waarde van dien stellende; op dat de Executant door het opheffen of surcheren der executie van geen erger conditie konde worden.]

2. [*Cerede goederen.* Obligatien en Rentebrieven in ongereede Goederen gevestigd worden, onder dit Land-Recht, voor roerend goed gehouden, waar voor wel tot securiteit onroerend goed als een onderpand gesteld is, het geen daar voor kan worden geëxecuteerd, terwijl egter de actie, uit hoofde derzelve compererende, alleenlyk strekt om met geld te worden afgedaan, gelyk ze *Tit. 20. Art. 10.* ook personele Obligatien genoemd worden; zynde ten dezen opzichte onderscheiden van Erspachten en Thynsen, waar voor niet alléén het goed verbonden is, maar welke een directen eigendom aan het goed influiten, en daarom ook als ongereed

reed moeten worden getransporteerd. *Adde. Tit. 31. Art. 42.* Zoodane Obligatiën kunnen dus ook mede by de executie der gerede Goederen verkogt worden, het welk, na voorige bekendmaking by billetten, gewoonlyk in een herberg geschied; of zoude ook de Executant, die effecten uitgewonnen hebbende, de sommen daar in vervat, na inhoud der Rentverschryvingen, van de Debiteuren kunnen invorderen.]

3. [*In het openbaar verkogt.* Omtrent de verkoping der gerede Goederen word gemeenlyk geobserveerd, dat den geëxecuteerden afgevraagd word, welke Goederen hy het eerst wil hebben verkogt, en dat men na die aanwyzing zig gedraagt: Dog zoo de geëxecuteerde zoodane aanwyzing verweigerd te doen, verkoopt de Schout, het geen hy goedvind. *Wassén. Pract. jud. Cap. 22. §. 18.* Observerende egter dat tot het laatste gespaard worden, de instrumenten en zaaken tot den Akkerbouw, en, in het generaal, alles wat tot iemands broodwinning strekt. *Wassén. ibid. n. 39. A. Matth. de Auctionib. lib. 1. Cap. 6. n. 20.* Anderzints worden dezelve versoond; en worden altyd buiten verkoop gehouden de dagelyksche klederen van de Debiten.
4. By aldien een Schout de maat van de Executie te buiten gaat, zoo is hy zelve tot vergoeding van de kosten, schaden en interessè gehouden, zonder zig met last van den Executant te kunnen dekken, om dat hy zelve weten moet, wat in de uitvoering van de Executie te doen heeft, en hoe ver zyn magt strekt. Dog zoude de geëxecuteerde ook actie kunnen institueren, tegens den geenen, die de Executie heeft laten doen, als 'er van den gegeven last blykt, het geen andere zelve toestaan, of schoon hy dat exces niet had geordonneerd, voorbehoudens zyn regres tegens den Executeur. *Wassén. Pract. jud. Cap. 22. n. 17. Schraff. Vel. Practif. pag. 145.]*

A R T. VII.

De Fatalia van het beschut aengaende d'ongerede Goederen omgekomen zynde, biedt den Verwinhebber de Koop van 't verwonnen Goedt aen den Richter, die dan deselve Koop ten behoeve van den Heer kan aen sich houden, of deselve aen den Verwinhebber overlaten datelyck of binnen ses weecken.

I N H O U D.

1. *Na omloop van de Fatalia word zelfs geen reliev geadmitteerd.*
 2. *Welk effect het Verwin oudstyds had, en welke formaliteiten daar by te pas gebragt wierden.*
 3. *Akte van Koopbieding.*
 4. *Waarom de koop van het Goed den Richter word aangeboden.*
 5. *Akte van Overlaat van Koop.*
-
1. [*De Fatalia van het Beschut.* Deze laatste Termynen om zyne Goederen te behouden worden *Fatalia* genoemd, wyl na omloop van dezelve geene oppositie toegelaten, nog *reliev* geadmitteerd word: Blyvende den uitgewonnen Debiteur alléén over, om, binnen de jaaren van redemptie het goed te lossen, of anders, zoo hy vermeend, dat het te onrecht in Verwin genomen is, de Verwinhebber, by eene separate instantie, daar uit te sleiten.]
 3. [*Biedt den Verwinhebber den koop van het verwonnen*
wommen

wonnen goed aan den Richter. Volgens de oude Landrechtelyke Gewoontens, wierd de geen, die een goed had opgewonnen, na verloop der jaaren van redentie, waar van op den volgenden Titul gesproken word, Eigenaar van hetzelfde, zonder tot eenige verrekening gehouden te zyn. *Pl. B. I. deel Prelim. Col. 12. Art. 22. en App. Col. 112. in med.*; en om eene quafi of figurative koop en transport van zoodane verwonne parceel te bekomen, wierden daar omtrent deze of soortgelyke solemniteiten gebruikt, dat de Verwinhebber compareerde voor den Richter en Gerichtslieden, en kennis gaf van zyne vordering en gemaakt verwin: Dat de Richter daar op vroeg, of 'er iemand was die, zoo veel geld op het Goed leenen wilde, als de Eisch kwam te bedragen, met byvoeging dat den Heer het anders verkopen en aan den hoogsten penning brengen zoude. Vervolgens vroeg de Richter of 'er niemand was, die het goed kopen wilde, waar op een persoon, welke de Verwinhebber met zig gebragt had, en die *infra pag. 196.* ook *Koopman* genoemd word, antwoordde, *dat hy het kopen wilde.* Aan dezen persoon vroeg den Richter verders, wat hy daar voor geven wilde, en dezelve antwoorde, *zoo veel als waar voor het Goed gepeindt is, en de schaden, die met regt daar op gegaan zyn;* vervolgens vroeg de Richter of 'er niemand was, die 'er meer voor geven wilde, en als 'er niemand was, die meer boodt, vroeg de Richter eindelyk aan de Schepenen, wat hy verder doen zoude, welke daar op wezen, *dat de Koper den koop aan den Heer bieden zoude.* Deze koop, waar van nu deze Articul spreekt, wierd dan door den Koper aan den Richter geboden, die dezelve wygerde aan te nemen, maar aan den Koopman liet, welke Koopman denzelven koop wederom aan den Verwinhebber overgaf, die dan in de possessie gesteld wierd, en den Heer van den Lande tot een whaar had.

Zie Schraff. *Cod. Gebr. Zutph. 2. deel pag. 381.*
 van Alen *Beschryving der Stad Grave etc. 2. deel*
pag. 949. Deze formaliteiten worden nog wel ge-
 deeltelyk gebruikt en daar van onderscheidene Actens
 gemaakt, of alles in eene Acte gecompheendeerd,
 het welk meest van den Verwinhebber afhangd; zyn-
 de de Acte van Koopbieding van soortgelyken In-
 houd.]

Acte van Koopbieding.

3. " [Compareerde voor N. N. Amptman, oirconcd Ge-
 richtsluiden nabenoemd, A. geassisteerd met deszelys
 " Koopman C., en heeft met de navolgende Actens ver-
 " toondt, dat hy op den - - - - by Bezaat had gepro-
 " ceedeerd op alle zoodane gereede en ongerede Goede-
 " ren, Actien en Crediten geene van dien gerefer-
 " veerd of uitgezonderd, als B. onder - - - - eenig-
 " zints is hebbende, ten einde daar aan te verhalen
 " eene summa van &c. &c. Welke Bezating by
 " Peinding van den - - - - en Beschut van den - - - -
 " vervolgd, en van ieder derzelve Actens, behoor-
 " lyke Insinuatie is gedaan geworden, zonder dat te-
 " gens hetzelfde Beschut *intra terminum* Oppositie is
 " ondernomen; waarom den Comparant ingevolge
 " *Land-Recht Tit. 12. Art. 8.* aan my heeft aan-
 " geboden den koop van 1° Huis, Hof, Schuur
 " en bygehorende Bouw- en Weylanden, te zamen
 " groot &c., voor zoodane eisch als by voorf. Actens
 " breder vermeld; welke koop ik ook niet hebben
 " wilde, maar gaf dezelve over aan voorf. Koop-
 " man C., voor al zulken eisch als voorf.; wien vol-
 " gens de Koopman begeerde een Vonnis, wie hem
 " in koop een Whair wezen zoude met recht, en
 " wierd daar op gewezen den Heer van den Lande
 " of een Richter in der tyd van 's Heeren wegen.
 " Daar-

„ Daarmee belove ik Amptman, in naame als
 „ boven den voorf. C. in koop een Whaar te zyn,
 „ met recht hem, daar in te vryen en te whaaren,
 „ zonder argelift. Actum ten overftaan van N. &
 „ N. als Gerichtsluiden den -]

4. [*Ten behooven van den Heer kan aan zig behou-
 den.* Wyl dikwils voor klein geld groot goed wierd
 opgewonnen, tot merkelyk nadeel van Debiteuren,
 welke buiten 'sLands of afwezig waren, *Pl. B. Ap-
 pend. Col. 112. in med.*, zoo konde de Richter aan
 den Schuldeifcher zyne vordering en fchade met recht
 uit de penningen, welke hy van den Heer van den
 Lande onder zig had, betalen, en het verwonne goed
 na zig nemen, ten einde de uitgewonne Debiteur, als
 hy wederom te Land kwam, of anders in ftaat raakte
 zig aan den Heer konde adrefferen, en inlofing van
 het Goed verzoeken: wyl de Heer zig daar mede
 niet zoekt te verryken.]

5. [*Over te laten.* De overlaat van koop gefchied
 eigentlyk door den Koopman, aan den Verwinhebber,
 by zoortgelyke Acte.]

Overlaat van Koop.

„ [Compareerde voor N. N. Amptman, oirconde Ge-
 „ richtsluiden nagenoemd, C. en heeft voor hem en zy-
 „ ne Erven verkogt, overgegeven en opgedragen aan A.
 „ zoodane recht van koop, met des Richters Verwin-
 „ brief, van alle zoodane gereede en ongerede Goede-
 „ ren, als B. onder - - - is hebbende, en pofide-
 „ rende en den Comparant, volgens gewezen Von-
 „ nis, daar op en aan verkregen heeft, als recht is,
 „ en dat hy en zyne Erve daar van onrechtigt,
 „ ont-

„ onterfd en ontgoedet zullen zyn, en geen recht of
 „ toezeggen meer daar aan houden, maar dat voorf.
 „ A., daar aan, wederom gerechtig zal wezen en bly-
 „ ven, zonder argelift. Actum &c. ’]

A R T. VIII

Aenftonts na dat den Richter den aengeboden Koop verweygert heeft aen te nemen, wordt den Verwinhebber als hy 't verfoeckt gestelt in 't besit van de opgewonnene Goederen, ende den Eygenaer ende Bruycker van deselve Goederen verbodt gedaen van sich sonder consent of wille des Verwinhebbers de voorfz. Goederen niet te becrodigen, nemaer den Verwinhebber met syn verwin te laten begaen, ter tyd toe hy hem daer uyt flyte met gelt of beter Recht, ende fulcks op de hooghste keure.

I N H O U D.

1. & 2. *Practyk in de Ampten, ten opzichte van het aanaanvaarden der verwonnen Goederen.*
3. ——— *in de Heerlykbeden.*
4. *Verbodsbrief.*
5. *Univerfale Acte van volkomen Verwin.*
6. *Hoe een Verwinhebber kan uitgesleten worden.*
7. *Betekenis van hoogste Keur.*

1. [*Aanstands.* Zonder dat 'er Insinuatie van dien aangeboden koop geschied, of eenige andere Acte, behoeft gepleegd te worden, waar door een uitgewonnen Debiteur gelegenheid zoude kunnen worden verschaft, om nog in Oppositie te komen: geschiedende de verwygering der aanneming van den koop thans gemeenlyk by dezelve Acte, waar by de koop word aangeboden, gelyk by die voor geinfereerde Acte te zien.]
2. [*Gesteld in het bezit der opgewonne Goederen.* Over het in possessie nemen van meerdere Goederen, als waar op speciaal geprocedeerd is, zie het geadviseerde en Sententie by Schomak. I. deel Conf. 8. n. 13.: En geschied het stellen in het bezit der verwonne Goederen, in de Ampten in dezer voegen, dat de Verwinhebber van den Officier obtineerd eene Authorisatie op den Schout om door denzelven, ten overstaan van twee geërfde Getuigen, gesteld te worden in de possessie der verwonne Goederen, welke Authorisatie aldaar een Acte van Inhëring genoemd word, en op navolgende of soortgelyke wyze gesteld word; " Compareerde voor N. N. Amptman, oircond Gerichthluiden nage-
 " noemd, A. en heeft, ingevolge Actens van Verwin,
 " aan ons getoond en gebleken, verzogt, dat hy mog-
 " te bekomen een volkomen Verwin, en dus worden
 " gesteld in de possessie van alle zoodane ongerede
 " Goederen, als B. onder - - - is hebbende; wien
 " volgens ik Amptman, by deze authorisere, en laste
 " den Scholtus N. N. om den Comparant, ten overstaan
 " van twee Geërfdens, als Getuigen, in te leiden en te
 " stellen in het dadelyk bezit en de actuele possessie
 " van de voors. verwonne Goederen, en zulks met
 " pooten, knooten, graven, haalschorten en andere
 " solemniteiten, na Land-Rechten gerequireerd. Act-
 " tum &c." Van zoodane immisfie relateerd de
 Schout

Schout dan onder de voorf. Acte, en doet die door de geërfde Geruigen mede tekenen. Dog in de Heerlykheden word de Verwinhebber gemeenlyk, door den Richter zelve, ten overftaan van Schepenen in de posfesfie gefield, zoo dra de Actens van Koop en Overlaat van Koop gepasseerd of in ordre zyn, zonder dat eene Acte van Authorifatie, als de voer gaande word gepasseerd; en zulks by eene Acte van volgenden inhoud: "Ik N. N. Richter &c. &c. doe
 „ kond, dat ik, ten overftaan van nabenoemde Sche-
 „ penen, uit kragt van voorftaande bezegulde Ver-
 „ winsbrieven daar van zynde vertoon en gelezen,
 „ A. gefield hebbe in het bezit en actuele posfesfie,
 „ van de verwonne goederen, namentlyk 1° in Huis,
 „ Hof, Schuur &c. &c. 2° in een parceel Bouwland
 „ &c. &c. alle in deze Heerlykheid gelegen; zoo met
 „ pooten, knoten, graven, haalschorten, fluiten en
 „ openen der deuren, als andere folemniteiten na
 „ Land-Rechten gerequireerd. Actum."]

4. [Verbod gedaan. Dan word een Verbods-brief gelicht van volgenden inhoud: "Ik N. N. Rich-
 „ ter &c. &c. doe kond, dat ik A. ten allen Rechten
 „ hebbe gezet, in alle zoodane gereede en ongerede
 „ Goederen, als B. in den alingen Ampte (of Heer-
 „ lykheid) is hebbende, en dat vermogens inhoud der
 „ bezegulde Richters Verwinbrieven, die hy daar van
 „ toonde en lezen liet. Derhalven verbiede ik voorn.
 „ B. en voorts alle en een iegelyk, die zig eenig recht
 „ tot voorf. Goederen vermeten, den bruikweer der-
 „ zelve by verbeurte der hoogfte Keur, dat is verlos
 „ van lyf en goed, of zy deden zulks met beter recht,
 „ wonnen en fletten den gen. A. daar eerst weder
 „ uit, na Land Rechten. Actum." Dog thans
 worden dikwils alle die onderscheiden Actens in eene
 Acte gecomprenheerd, waar van hier een voorbeeld;
 in

in het welk, het geen te observeren staat, wanneer het Goed reeds by een ander was opgewonnen, *in Parentbesi* is vervat.]

Universele Acte van volkomen Verwin.

- 5, " [Compareerde voor my N. N. Amptman &c. &c.
 „ oircond Gerichtslieden N. & N., A., geadfisteerd met
 „ zynen Koopman B., en heeft aan my, in naame van
 „ de Landfurstelyke Hoogheid, den koop aangeboden
 „ van alle zoodane ongerede Goederen, als C. in dezen
 „ alingen Ampte is hebbende, en speciaal van &c. &c.
 „ waar op en aan Comparant, uit kragt van Bezaat
 „ van den - - - - -, opgevolgde Peinding van den
 „ - - - - -, midsgaders Beschut van den - - - - -,
 „ waar van de Insinuatie op den - - - - - behoorlyk
 „ was geschied, en waar van de *fatalia* omgekomen
 „ zyn, zonder dat daar tegens, ingevolge Verklaring
 „ van den Heer Landschryver, Oppositie gedaan was,
 „ na Rechten Verwin bekomen heeft.
 „ En alzoo ik Amptman denzelven koop van 's Hee-
 „ ren wegen niet begeer te accepteren, zoo hebbe
 „ denzelven aan voorn. Koopman C. en deze wederom
 „ aan gezyden Verwinhebber overgelaten, die daar op
 „ verzogt heeft, (*in cas van Anterieur verwin*, on-
 „ verminderd de posfessie, welke D. uit hoofde van
 „ Verwin reeds is hebbende) gesteld te worden in 't
 „ bezit der voorzyde opgewonnen Goederen: het welk
 „ hem hebbe toegestaan.
 „ Dienvolgens laft ik mids dezen den Schoutus N.
 „ N. om den Comparant (*in cas als voor*; ten einde
 „ deszelvs Verwin volkomen te maken, en verder niet)
 „ ten overstaan van twee Geërfdens, te stellen in de
 „ posfessie der voorf. Goederen met poten, knoten,
 „ graven, haalschorten en andere solemniteiten, na
 „ Land-Rechten gerequireerd wordende.

„ Waar

„ Waar na ik Amptman by dezen den voorf. Eige-
 „ naar C., en voorts alle en een iegelyk (*in cas als*
 „ *voor*; uitgenomen gem. Verwinhebber D. voor zoo
 „ verre dezelve alle ofte eenige der voorf. Goederen
 „ reeds in Verwin mogte bezitten) verbiede, van zig
 „ met voorf. Goederen niet te bekrodigen, neen! maar
 „ den Verwinhebber daar mede te laren begaan, en
 „ zulks op de hoogfte Keur, dat is op verbeurte van
 „ Lyf en Goed, ten waare zulks gedaan wierde, met
 „ wil en confent van den Verwinhebber of met beter
 „ recht, ofte dat gegeven wierde het geld met de kos-
 „ ten, waar voor het Verwin gemaakt is. Actum
 „ &c. &c. ”]

6. [*Met geld of beter recht.* Dat is, dat zy hem be-
 talen dat geen, waar voor het Goed is in Verwin ge-
 nomen met de koften, of dat by quitantie aangetoond
 word de betaling bevorens of daar na gefchied te zyn;
 of dat op het Goed, zonder confent des Leenheers
 was geprocedeerd, of ook dat een ander daar op, uit
 kragt van Tocht, Fidei-Commis als anders een nader
 recht was hebbende: En dus word door *beter recht*
 alhier verftaan, het voortbrengen van alle zoodane rede-
 nen, welke den voortgang der Executie zouden kunnen
 fluiten. Al het welk by eene byzondere instantie tegen
 den Verwinhebber moet geïnftitueerd, en hy alzo
 daar uit gefleten worden. Want die zonder Ingang
 Rechtens iets kwam te ondernemen, waar door de
 Verwinhebber in zyne poffefie geftoord wierd, zoude
 Spolie committeren, fchoon de Verwinhebber nog
 geen jaar en dag in de poffefie geweest was. Goris
 3. *Adverf. Cap. 9. n. 38. Nederl. Adv. 4. deel Conf.*
 118. Zie *Aantekening op Art. 2.*]

7. [*Hoogfte Keur.* Dat is verlos van *Lyf en Goed*, ge-
 lyk het alzo in 's Richters Verbodsbrieven geëxplic-
 ceerd

ceerd word. By het *Land-Recht van Veluwe Tit. 15. Art. 13. et 18.* word het uitdoen der laatste ruiming, die op Erfgoederen aangeboden is, bedrygd met verbeurte *van den Hals*. Welke poene Schraff. *ad Reform. Velav. dict. loco* aantoond, alléén betrekelyk te zyn, tot den perfoon van den *Verweerder*, en, volgens Pronk *in zyne Aantek. op 't Land-Recht ibid.*, alléén in zulk een cas, wanneer over de zaak, in cas van Oppositie, Sententie ergaan, en over het uitdoen der eerste en tweede ruiming, weder telkens by den Gerichte verstaan was, eene goede ruiming geboden te zyn. Terwyl zelfs, volgens laatstgem., dan nog hier in mitigatie vald, zoo dat de voorf. straffe wel eens by den Hove Provinciaal in een bannissement is veranderd geworden.]

A R T. IX.

Als tegens Inleydinge binnen behoorlycken tydt geen Uytleydinge gedaen is, of by Sententie, *in rem judicatam* ergaen, ofte by de Appellations Richteren geconfirmeert zynde, verstaen is eene quade Uytleydinge gedaen te zyn, wordt den Impetrant insgelyks aenstonts gesteldt in 't besit van de Goederen, daer inne hy sich Gerichte-lyck hadde doen inleyden.

I N H O U D.

Manier van Executie tusschen In- en Uitleiding.

[*Aanstonds gesteld.* Hier voor *Tit. 5.* is gehandeld

deld van een tweederly Inleiding, namentlyk om den eigendom of possessie van onroerende Goederen te bekomen, of ten Erfhuis-rechten; welke Inleidingen, by aldien daar tegens geene Utleiding geschied, ten gevolge hebben, dat aanstonds de Impetranten gesteld worden in de possessie der Goederen, waar in zy zig hadden doen inleiden, zonder dat 'er eene Acte van Beschut voorafgaat; om dat in deze gevallen de Goederen zelve worden opgeëischt om die te blyven bezitten of te behouden, daar in tegendeel de eischen, welke by Bezaat en Peinding gevorderd worden, alléén strekken tot voldoening van zekere sommen of praestatie van feyten, welke, by sententie toeërkend zynde, zoo worden daar voor de besprokene Goederen of Borgen wel executabel; dog kunnen niet met 'er daad geëxecuteerd worden, zonder voorgaande waarschouwing by Beschut. En even zoo zoude ook, wanneer tusschen Inleiding en Utleiding, kosten, schaden en interessen waren toeërkend, een Beschut voor de Executie derzelve moeten voorafgaan: omtrent de Executie van zaken by *Gerichtelyke Klagten* aangevangen zie bevorens *Tit. 6. Art. 7.*]

A R T. X.

Wanneer ymant voor den Richter, oircondt twee Gerichts-luyden, syne gerede of ongerede Goederen de parate Executie onderworpen, ofte pandtfeyliglyk verbonden heeft, soo kan binnen Jaer ende dagh daer na uyt krachte van dien sonder Peyndinge, na dat alvorens Beschut geboden ende den Termyn van 't Beschut omge-

omgekomen is, met de werckelyke Executie op desselfs gerede ende ongerede Goederen voortgevaren worden, in manieren als hier vooren gestatueert is.

I N H O U D.

1. *Wie hier door Gerichtsluiden verstaan worden.*
2. *Voorbeelden van Willige Condemnatie.*

1. [*Twee Gerichtsluiden.* Dit zyn niet slegts partieu- liere persoonen, die anders by Ingangen van Rechten en Actens gehorende tot de voluntaire Jurisdic- tie in de Ampten, na goedvinden der Officieren gebruikt worden, waar van zie *ad Tit. 3. Art. 2. n. 5.*, maar werckelyke Leeden des Gerichts, zoo als zulks af te nemen is uit den volgenden *Tit. 20. Art. 8.*; alwaar ten opzigte van pandsfeylig verband 't zelve word gestatueerd, als in dezen Articul, of schoon wel in de Praetyk is ingesloopen, dat voor Hypotheecken, die Gerichtelyk gedaan zyn, ook nog na verloop van veele jaaren by Beschut word geprocedeerd, waar van, daar ter plaatse, nader zal gehandeld worden.]

2. [*De parate Executie onderworpen.* Deze over- gifte word door een Debiteur gedaan, ten behoeven van zynen Crediteur, ten einde te beletten, dat dezelve na ordre Landrechtens voortprocedere, en daar door aan de eene zyde te praeveneren, dat geene nodeloze kosten worden gemaakt, en aan den anderen kant een Crediteur zeker te stellen, dat niet een ander Crediteur, gedurende hy met 't vervolgen der zaak ophoud, hem praeveniere; maar hy in zyn macht hebbe om, des noods, de executie ten allen tyde te kunnen dirigeren; dit word derhalven als een *Willige Condemnatie* gerekend, welke onder dit Land-Recht op verscheide ma- nier word gepractiseerd; zoo als uit de volgende Voor- beelden kan blyken.]

Acte van Willige Condemnatie.

” [Voor den Hoog - Welgeb. Heer N. N., oircond
 ” onderbenoemde Gerichtsluiden, is erfchenen A.,
 ” en heeft, tot voorkoming van verdere kosten, vry-
 ” willig beloofd en aangenomen den alingen inhoud
 ” van de Bezating, ter anderer zyde staande, in dato
 ” - - - - aan B. te zullen voldoen, als of hy by fen-
 ” tentie van den Gerichte dezès Ampts, in den eifch
 ” by gem. Bezating gemeld, gecondemneerd was,
 ” ten dien einde afstand doende van de Ontzating, te-
 ” gens dezelve Bezating den - - - - geimpetreerd,
 ” midsgaders van alle Acten en Solemniteiten, zoo na
 ” Land - Rechten, tot een Willige Condemnatie mogt
 ” worden vereifcht.]

Andere Acte.

” [Compareerden voor N. N. Amptman - - - oircond
 ” Gerichtsluiden, nagenoemd A. en B. E.L., en beloof-
 ” den op rekening van agterftedige Pacht van zekere
 ” Bouwinge, genaamd Porrenhofstad, *cum annex.*, aan
 ” handen van den Heer of Vrouw van Raadsveld of or-
 ” dre, in twee termynen, gedurende dit lopende jaar, te
 ” betalen 600. glns., op of voor den - - - daar voor,
 ” by dezen, pafferende Willige Condemnatie; en in cas
 ” Comparanten den eerften of tweeden termyn niet
 ” kwamen te voldoen, of dat dezelve haar te veld
 ” staande gewas elders, als op Porren - hofstad, mog-
 ” ten opvaren of doen opvaren, of dat zy Comparan-
 ” ten iets kwamen te ondernemen, 't geen de Heer en
 ” Vrouwe van Raadsveld van erger Conditie, omtrent
 ” de securiteit voor haar Pachtpenningen, mogt ma-
 ” ken, in ieder der voorf. voorvallen verklaren de
 ” Comparanten vrywillig alle haare gereede en ongere-
 ” de Goederen, Actien en Crediten, te onderwerpen
 ” de parate executie niet alléén voor gem. 600. gl.,
 ” maar ook voor den geheelen agterftedigen Pacht,
 ” en gelden aan gem. Heer en Vrouw tot - - - -
 ” inclus te verfchulden, zonder dat zy eenige Oppo-
 ” tie

„ tie of stremming van executie zullen mogen doen,
 „ als met vertoning van des Heers of Vrouws van
 „ Raadsveld eigenhandige quitantie, na deze Acte ge-
 „ passeerd en gedateerd; mogende zy Comparanten
 „ lyden, dat in voorf. voorvallen den Heere Amptman
 „ des Ampts, aan den Heer en Vrouwe van Raads-
 „ veld, de sterke hand, des verzogt zynde, biede,
 „ en verlene; En verklaarden eindelyk, in cas van
 „ zoodane onvermoedelyke executie, nooit te zullen
 „ sustineren, dat het Koorn, ongemaaid te veld staan-
 „ de, voor ongereed te houden is. Actum &c. ”]

Deze Practyk is in Gelderland geen dispuut onder-
 hevig, dog in andere Gewesten zyn 'er wel Rechtsge-
 leerden, die de accoorden van parate Executie verwer-
 pen, sustinerende dat zulks een *pactum, tanquam ma-
 teriam suppeditans tumultibus*, moet gehouden wor-
 den, by de Wetten en Placaten van de Hooge Overig-
 heid verboden te zyn. Zie Bachov. *ad Treutler. vol. 1.*
disp. 11. thes. 5. in fin. Idem *in Tract. de pignorib.*
L. 3. Cap. 21. Maar de Heer President van Bynckers-
 hoek, na alles voor en tegen onderzogt te hebben, zou-
 de ze lieft onder de geoorloofde stellen, *in Quest. Jur.*
priv. L. 2. Cap. 13. add. Merula IV. B. dist. 4. sect.
5. Tit. 13. n. 10. Zurk op het woord *Executie* §. 2.
 3. 12. 13. & 14.

A R T. XI.

Sonder dat het daer na toegelaten sal zyn
 Pandtstuytinge te doen, alwaer het Ge-
 richtelyck, ten waere den Ge-executeer-
 de op staende voet wiste aen te wysen
 naderhandt, dat is naer omkominge van
 de *Fatalia* van het aengeboden beschut
 absolute betalinge te hebben gedaen, of

H h 2

dat

dat hy andere wettige bekende redenen hadde, waer over hy echter niet fal werden aengenomen in *oppositie*, als na gedaane *consignatie* van de somme, waer voor de Executie fal zyn gevordert; ende fal dan de faecke alsoo mede na verhoor van Parthey sommarie werden afgedaen.

I N H O U D.

1. *Deze Articul word ook gevolgd, ten opzigte van Executie, uit kragt van Sententie of Contumacie, gedaan.*
 2. *Manier van procederen, dezen aangaande, in 't Ryk van Nymegen.*
 3. _____ *Tusschen Maas en Wbaal, en in Neder-Betuwe.*
 4. _____ *in Over-Betuwe.*
 5. _____ *Binnen Nymegen.*
 6. *Wanneer Consignatie vereischt word.*
1. [*Pandtsfluyting te doen.* Het gestatueerde in dezen Articul raakt wel eigentlyk het cas van Overgifte en vrywillige Condemnatie, waar van den naaftvoorgaanden Articul handeltd, dog word egter in de Praëtyk ook gevolgt, ten opzigte van Oppositien, die tegens Executien, uit kragt van sententie of Contumacie gedaan, ondernomen worden; te weten, dat dezelve na omloop der *Fatalia* van het Beschut niet worden ge-admitteerd, ten waare de Opposant duidelyk doet blyken, na het aangeboden Beschut, betaling gedaan te hebben, in welken cas de Opposant tegen Executie kan volstaan met de quitantie, of ander bewys van gedaane betaling, te consigneren. Dog van zoodane betaling niet kunnende doen blyken, staat hem nog wel vry redenen te allegeren, en op fundament derzelve Oppositie te doen, *mids consignerende* het geëfchte,
op

op dat een Crediteur, daar aan, in cas verstaan mogt worden eene kwaade Oppositie gedaan te zyn, zonder verder Proces, het zyne moge verhalen, en den Debitteur geen gelegenheid verschaft worde, om door gedurige *Oppositien* de Executie telkens te beletten, vermids het anders vergeefs zoude zyn Sententie of Contumacie te obtineren. Vergelyk Schraffert en Goris *ad L. L. Velav. Cap. 13. Art. ult.* Ondertuschen is de Praeflyk, ten opzigte der manier van procederen tusschen Executie en Oppositie, niet eenstem-

2. mig. In den Ryke van Nymegen is het gebruikelyk, dat na gedaane Oppositie de zaak in staat blyft, tot den eerstvolgenden Ordinaris-Gerichtsdag, als wanneer de Oppofant den Executant wacht tot het aanhoren der redenen van Oppositie, en dat by sententie des Gerichts zal worden verstaan, genoegzaame redenen van Oppositie gegeven te zyn, vervolgens zyne redenen van Oppositie overgevend. Hier tegens door den Executant by antwoord gecontendeerd zynde, dat by Sententie zal worden verstaan, geene genoegzaame redenen van Oppositie te zyn gegeven, en dat de Executie zyn voortgang zal gewinnen, word dat point
3. voorts by Replicq en Duplicq voldongen. In den Ampte van Tusschen Maas en Whaal en Neder-Betuwe is het een zekere gewoonte: 1° Dat een Oppofant moet dienen van schriftelyke redenen van Oppositie, binnen zes weeken, in handen van den Landschryver, waar tegens de geoppofeerde, binnen gelyken tyd, in handen als vooren, moet dienen van zyn *Debat*, en voorts de resp. Parthyen van *contra Debat* en *Solutie*, gelyk men gehouden is van alle Schriffuuren te doen, volgens *Tit. 10. Art. 14.* 2° Dat wanneer een Oppofant in gebreken blyft te dienen van zyne redenen van Oppositie, de Executant van die instantie kost- en schadeloos word geabfolveerd, gelyk *e contrario*, wanneer de Executant binnen zes

weeken niet diende van Debath, als dan plaats heeft, 'tgeen by *Art. 20. van gez. Titul, in simili* is gestatueerd. 3° Dat een van beide Parthyen in gebreken blyvende aan het even gez. te voldoen, d'andere Parthye tegens den gebrekige verstek moet eiscchen, en zig van die instantie vrydingen om kost- en schade-loos geabfolveerd te worden, volgens *Art. 60. & 61. van meergem. Titul.* Zie ook 's *Landschaps Resolutie d. d. 31. Octob. 1772.* In den Ampte Over Betuwe is het niet altyd op gelyken voet getraecteerd, maar hebben deze onderscheidene manieren van procederen aldaar plaats gehad. 1° Dat de Executanten de Oppofanten hebben gewacht, om te geven redenen van Oppositie, daar by contenderende, dat by gebrek van dien de Oppositie zal worden verklaard voor nul, en dat de Executie zyn voortgang zal gewinnen, leverende daar by over de Documenten, tot d'aangevangen Executie speesterende. 2° Dat ten dage dienende door den Executant by het overgeven zynere wacht is gefustineerd, dat de Oppofant in geene Oppositie heeft mogen aangenomen worden. 3° Dat Parthyen onder zig hebben geconvenieerd, dat Oppofant zyne redenen van Oppositie schriftelyk zoude exhiberen, en dat de Executant daar op van schriftelyk antwoord gediend hebbende, de zaak by mondelinge Replicq en Duplicq gehoord en *de plano* afgedaan is. 4° Dat, na dat van redenen van Oppositie gediend, en daar op geantwoord was, de zaaken by Decreet van het Gericht tot schryven gewezen zyn, op termynen van 14. tot 14. dagen. En 5° dat de Oppofanten gewacht zynde, om te geven redenen van Oppositie, door dezelve die redenen schriftelyk zyn geëxhibeerd, en by den Executant overgenomen, om daar tegens te dienen van antwoord, zoo als in andere zaaken plaats had: En dat zoo de Executant den Oppofant op den eerstkommstige Ordinaris - Gerichtsdag niet heeft gewacht,

- wacht, denzelven zig heeft kwydtgedongen. Zoo dat of schoon de manier van de zaak te behandelen in alle de Ampten niet op gelyken voet word gepractifeerd, egter het wezentlyke overal egaal plaats grypt, dat de
5. Oppofant word Aanlegger. En dit heeft binnen Nymegen mede plaats, alwaar de Oppofant geciteerd en gewagt word, tot het geven van genoegzaame redenen van Oppofitie Zie ook Schomak. *Adv. 1. deel Conf. 10. n. 24. usq. ad fin. add Nederl. Adv. part. 1. Conf. 15. S. van Leeuwen Cenf. For part. 2. lib. 1. Cap. 33. n. 14. Gail. lib. 1. Obs. 13. n. 1. - 4.]*

6. [*Waar over.* Deze woorden schynen alléén te zien, op de naaftvoorgaande, of dat by andere wettige reaenen hadde, maar niet daar iemand op staanden voet wist aan te wyzen, absolute betaling gedaan te hebben; wanneer hy met consignatie zyner quitantie ofte ander bewys van betaling kan volstaan: terwyl ook de woorden van het Land- Recht *naderhand - - betaling gedaan* te hebben, in de Practyk aldus worden opgevat, dat 't volstaan kan, wanneer na het aangeboden Beschut, absolute betaling gedaan is; alzoo er geen reden van onderscheid kan bedagt worden, waarom eene betaling *in Termino* gedaan, minder faueur zoude hebben, als eene, die na omloop der *Fatalia* geschied. Dog andere redenen allegerende, het zy van verjaaring der Instantie, nulliteit of exces der Executie, ofte van Compensatie, word zyne Oppositie niet geadmitteerd, als na gedaane *Consignatie*. Wanneer ook een derde, sustinerende dat de in Executie genomen Goederen, ofte eenige derzelver niet den Geëxecuteerden, maar hem toebehoren, na dezelve by Insinuatie te vergeefs gereclameerd te hebben, uit dien hoofde tegen den voortgang der Executie Oppositie deede, zoude dezelve van de *Consignatie* vry zyn, welke een last is alléén voor den Geëxecuteerde,

die door Sententie, Contumacie ofte vrywillige Overgifte, de Executie was onderhevig geworden. Vergelyk Middellant *ad Vromans de For. Compet. lib. 4. Cap. 3. §. 5. n. 10.*]

T I T. XII.

Ende daer andersints Oppositie of Pandtstuytinge mocht worden ondernomen, sal den Richter de stercke handt aen den Executant bieden, ende den Oppofant vervallen zyn in eene amende van vyf-en-twintigh Golt-gulden, of anders tot arbitrage van het Gericht.

I N H O U D.

Pene van wederrechtelyke Oppositie.

[*Aandersints.* Dat is zonder bewys van gedaane betaling, ofte zonder *Consignatie*; als mede by aldien de Oppositie ongerichtelyk en informeel geschiedde, welke Oppositien alhier gebreukt worden met eene Amende van vyf-en-twintig Goltgulden; aangezien dezelve strekken tot Vilipendie van de Sententien, waar voor de Executie word gedaan, en tot nadeel en oponthoudt van den Executant. Deze poene kan ook tot erkenenisse des Gerichts verzwaaard worden, na maate by 't doen eener zoodane wederrechtelyke Oppositie omstandigheden voorgekomen zyn, die meer of minder tot daadelykheden ofte feytelyke resistentie hadden gelegenheid kunnen gegeven. Zie Schomak.

Adv.

Adv. 3. deel Conf. 95. n. 23.-30. By's Quartiers Reglement d. d. 29. November 1692. is ook eene boete van 20. gl. gesteld, voor die geene, die tegens Pachters Executien kwade Oppositie doen. Dog heeft zig een Geëxcuteerde met 'er daad tegens den Schoutis in 't doen der Executie feytelyker wyze verzet. vervald de zoodanige in een boete van honderden-vyftig guldens. Volgens *Tit. 35. Art. 8.*, waar van aldaar nader zal gehandeld worden.]

A R T. XIII.

Het sal oock een yder vry staen syn gereedt ende ongereedt Goedt voor den Officier ende twee Gerichts-luyden in volkomen verwin over te geven, sonder daer omtrent eenige andere solemniteyten t'observeren, ofte kosten te doen.

I N H O U D.

1. *Effect dezer Overgifte.*
2. *Of een Man dezelve doen kan, zonder zyn Vrouw.*

I. [Over te geven. Zoodane Overgifte word van gelijke waarde gehouden, als of 'er Sententie ergaan, en uit dien hoofde Executie gedirigeerd was; waarom dezelve gezegt word het Land-Recht te breken, en de Executie als op den rug te dragen. Schomak. *Adv. V. deel Conf. 10. n. 12.* Hier toe worden wel ingevolge het gedisponeerde in dezen Articul geene andere solem-

solemniteiten, als het passeren eener *Acte van Verwin* voor den Officier en twee Gerichtsluiden, gerequireerd; dog zoude egter deze *Acte*, ten opzigte van de ongerede Goederen, om effect te hebben tegens andere Crediteuren, die naderhand op dezelve mogten procederen, ten Prothocolle van Bezwaar moeten worden geregistreerd, ingevolge *Tit. 27. Art. 23*. In het geval dat ongerede Goederen reeds door Crediteuren met Ingangen van Rechten zyn besproken, word ook een *Eheman*, by veele Rechtsgeleerden, bevoegdt geoordeeld, om dezelve Goederen tot voorkoming van verdere kosten, aan die Crediteuren, zonder Consent en Mede-Comparitie zyner Huisvrouw, in vrywillig Verwin over te geven; waar van redenen en gewysdens te vinden zyn by Schomaker *Adv. 3. deel Conf. 17.* en *5. deel Conf. 9.* Zie egter *3. deel Conf. 16.*]

Handwritten flourish